

Ensemble Academie in oprichting

Stichting Ensemble Academie i.o. (hierna: Ensemble Academie) is een initiatief van Het ASKO|Schönberg Ensemble, Calefax, Ensemble Klang, het New European Ensemble, Slagwerk Den Haag, Korzo, Muziekgebouw aan 't IJ en het Koninklijk Conservatorium, en is gevestigd in Den Haag. De Ensemble Academie profileert zich als een productiehuis voor ensembles in de nieuwe muziek die zich richten op talentvolle, nog studerende musici en componisten. De instelling wil een verbinding maken tussen muziekvakopleidingen en de beroepspraktijk, waarbij studenten worden begeleid op het gebied van spel- en compositiekwaliteit, productie, publiciteit, programmering en repertoirekennis. De Ensemble Academie richt zich expliciet op het ontwikkelen van nieuwe presentatievormen en op de documentatie van repertoire. De organiserende instellingen hebben een groot (inter)nationaal netwerk van musici, componisten, zalen, programmeurs en festivals.

Subsidieadvies

De Raad voor Cultuur adviseert Stichting Ensemble Academie i.o. geen subsidie toe te kennen.

De raad moedigt het initiatief van het Koninklijk Conservatorium, twee podia en vijf Nederlandse ensembles aan. Hij waardeert de manier waarop de Ensemble Academie jonge musici, makers en componisten kansen geeft om zich zowel artistiek als productioneel en publicitair te ontwikkelen. De raad is echter van mening dat een productiehuis in de basisinfrastructuur bestemd is voor talent dat zich na of buiten een kunstvakopleiding verder artistiek wil ontwikkelen en zodoende de eerste stappen zet in een professionele carrière. De Ensemble Academie richt zich daarentegen in de eerste plaats op musici en componisten die nog aan het conservatorium studeren. Daarom oordeelt de raad negatief over de subsidieaanvraag van de instelling.

Daarnaast vindt de raad dat de focus binnen de podiumkunstensector op ensemblemuziek te smal is voor een productiehuis in de basisinfrastructuur. Ook vindt de raad dat in het plan onvoldoende is uitgewerkt hoe de makers na de selectie worden begeleid, waardoor hij zich geen beeld kan vormen van de wijze waarop de Ensemble Academie de opleiding aan het conservatorium aanvult of verrijkt.

Omdat de projecten bovendien slechts eenmalig worden uitgevoerd onder de vlag van de betreffende ensembles, meent de raad dat de academie zich onvoldoende kan profileren als zelfstandig productiehuis. Dit wordt versterkt door het feit dat de stichting geen eigen personeel in dienst heeft en de artistieke leiding in handen is van de organiserende partijen en de deelnemende musici en componisten.

Volgens haar begroting zal de instelling in de komende periode niet de norm voor het eigen inkomstenpercentage van gemiddeld 19,5 procent halen. Op grond van artikel 3.5, lid 9 van de regeling komt de Ensemble Academie daarom niet voor subsidie in aanmerking.

Beoordeling

Kwaliteit

Het ASKO|Schönberg Ensemble, Calefax, Ensemble Klang, het New European Ensemble, Slagwerk Den Haag, Korzo, Muziekgebouw aan 't IJ en het Koninklijk Conservatorium hebben gezamenlijk het initiatief genomen voor de Ensemble Academie. De instelling wil

€ 0
geadviseerd
subsidiebedrag

€ 83.500
gevraagd
subsidiebedrag

De aanvraag is gebaseerd op artikel 3.11 van de Subsidieregeling culturele basisinfrastructuur 2017 – 2020.

talentontwikkeling en vernieuwing op het gebied van ensembles in de nieuwe muziek een impuls geven. De raad moedigt dit initiatief aan. De ondersteuning vanuit de samenwerkende organisatoren en het (inter)nationale netwerk laat zien dat er binnen de orkestsector en de conservatoria een breed draagvlak voor bestaat. Dit geeft de raad vertrouwen in de toekomstige ontwikkelingen van de instelling.

De raad staat positief tegenover de manier waarop de Ensemble Academie jonge musici, makers en componisten kansen geeft om zich zowel artistiek als productioneel en publicitair te ontwikkelen. De instelling faciliteert een brede begeleiding, waarbij er naast spel- en compositiekwaliteit aandacht is voor het ontwikkelen van vaardigheden op het gebied van productie, publiciteit en marketing, programmering en repertoirekennis.

De raad vindt echter dat de kerntaak van een productiehuis het begeleiden van talent is dat zich na of buiten een kunstvakopleiding verder artistiek wil ontwikkelen en zodoende de eerste stappen zet in een professionele carrière. De deelnemende musici en componisten studeren echter nog aan het conservatorium, waardoor de activiteiten in wezen een uitbreiding vormen van het curriculum van die opleiding.

Daarnaast oordeelt de raad dat het aandachtsgebied van de Ensemble Academie zeer beperkt is voor een plek in de basisinfrastructuur, namelijk de Nederlandse ensemblecultuur. Haar activiteiten zijn erop gericht te experimenteren met de basisbezettingen van de ensembles (door met aanvulling van studenten in dubbele of uitgebreide bezetting te spelen) en ook wordt nieuwe muziek van jonge componisten uitgevoerd. Deze activiteiten kunnen volgens de raad de artistieke praktijk van de ensembles verrijken, terwijl studenten veel speeluren kunnen maken. Een focus op individuele begeleiding van talenten ontbreekt echter. Ook wordt niet duidelijk of en hoe studenten na het begeleidingstraject kunnen doorstromen naar de ensembles.

De artistieke initiatieven die de Ensemble Academie ontplooit, vindt de raad van grote waarde. Vooral de operacyclus 'Licht' van Stockhausen, in samenwerking met het Holland Festival en Nationale Opera & Ballet, vindt hij interessant. Deze integrale uitvoering trekt (inter)nationale studenten aan en kan voor sommige talenten een goede start van hun carrière betekenen. Ook het initiatief om een 'Bank van Ervaring' op te zetten, een digitale portfolio ter documentatie van belangrijke muzikale ervaringen, ziet de raad met belangstelling tegemoet.

Educatie en participatie

De Ensemble Academie schrijft dat zij educatie en participatie beschouwt als kerntaken van de instelling. Deze kerntaken worden ingevuld door het begeleiden en opleiden van studenten tot ensemblemusici. Dit is volgens de raad echter al de kerntaak van het conservatorium. Het organiseren van projecten met jongeren en kinderen in wijken of in het bedrijfsleven ziet de raad daarentegen als een waardevol onderdeel van het curriculum van de Ensemble Academie. Hierbij leunt de instelling volgens de raad echter ook te sterk op de expertise van het Koninklijk Conservatorium. De raad mist een uitgewerkte visie op zelfstandige educatieve en participatieactiviteiten voor bijvoorbeeld scholen in het primair of voortgezet onderwijs.

Maatschappelijke waarde

Publieksbereik

De marketing voor de ensemblevoorstellingen waarbij de Ensemble Academie betrokken is, wordt verzorgd door de ensembles en zalen. Ook de deelnemende talenten zelf worden begeleid in het definiëren van doelgroepen en het werven van publiek. In 2017 verwacht de Ensemble Academie 25 coproducties met de ensembles, die elk eenmaal worden opgevoerd in de grote of middelgrote zaal, voor in totaal ruim 5.700 toeschouwers. Vooral vanwege de grootschalige opvoering van 'Licht' in 2019 en 2020, die een coproductie met Nationale Opera & Ballet en het Holland Festival is, worden bijna 13.000 bezoekers verwacht. Dit lijkt de raad realistisch.

Zonder die uitschieter meent de raad dat het jaarlijkse aantal voorstellingen waarbij de Ensemble Academie betrokken is, te gering is om het initiatief op de kaart te zetten. Elke coproductie wordt slechts eenmaal opgevoerd onder de vlag van de betreffende ensembles, waarbij de naam van het productiehuis slechts wordt genoemd in de ondertitel 'powered by the Ensemble Academy'. De raad meent dat de academie zich op die manier onvoldoende profileert als zelfstandig productiehuis. Er wordt publiek opgebouwd voor de ensembles en niet voor het jonge talent als zodanig, terwijl bij een productiehuis de inspanningen in de eerste plaats ten dienste staan van het talent dat wordt ontwikkeld.

De Ensemble Academie schrijft dat de ensembles en het Koninklijk Conservatorium binnen een globaliserende context geen afspiegeling zijn van de maatschappij. Dit neemt volgens de raad niet weg dat de Ensemble Academie zich er meer voor zou kunnen inspannen om ook een cultureel divers publiek te interesseren voor het geboden muzikale werk.

Ondernemerschap

De Ensemble Academie is een stichting in oprichting, waarvan de organiserende partijen gezamenlijk de zakelijke leiding voor hun rekening nemen. De stichting heeft geen personeel in dienst, maar wordt georganiseerd door een kleine staf die reeds in dienst is bij de betrokken instellingen. De artistieke leiding is in handen van de organiserende partijen (waaruit een redactieraad is gevormd) en de deelnemende musici en componisten. De deelnemende ensembles ontvangen een jaarlijkse lumpsum voor deelname aan het programma. De raad ziet de Ensemble Academie daarom eerder als een gezamenlijk project van de organisatoren dan als een volwaardige organisatie.

De deelnemende ensembles vragen in het kader van talentontwikkeling elk subsidie aan binnen de regeling voor meerjarige projectsubsidies van het Fonds Podiumkunsten. Daarnaast rekent de Ensemble Academie op subsidie van de gemeente Den Haag.

Bij de start in 2017 voldoet de stichting met 12,2 procent niet aan de eigen inkomstennorm voor productiehuizen. De prognose voor 2020 is een percentage van 21,9 procent. Door intensieve samenwerkingen met podia, festivals en BIS-instellingen en een sterk marketingbeleid acht de raad deze stijging van 10 procent reëel. Gemiddeld zal over de periode 2017 – 2020 de norm van 19,5 procent eigen inkomsten volgens de begroting niet gehaald worden. Formeel komt Ensemble Academie daarmee, op grond van artikel 3.5, lid 9 van de regeling, niet voor subsidie in aanmerking.

De Ensemble Academie werkt conform de Governance Code Cultuur. De instelling beschrijft de gelijkwaardigheid tussen de acht partners en het bestaan van een onafhankelijk bestuur, dat twee keer per jaar bijeenkomt.